

LÄNSSTYRELSEN
 Västerbottens län
 Länsantikvarien

BESLUT

1983-10-31

11.392-726-83

Byrådirektör
 G Johansson

Byggnadsminnesförklaring av södra gathuset på fastigheten Ekorren 4,
 Storgatan 25 B, Skellefteå centrum, Skellefteå kommun
 (4 bilagor)

Frågan om byggnadsminnesförklaring har väckts den 27 april 1983.

Byggnadsnämnden tillstyrker byggnadsminnesförklaringen. Även
 riksantikvarieämbetet har tillstyrkt.

I skrivelse till länsstyrelsen den 21 juni 1983 har Ni såsom ägare
 till fastigheten godkänt föreslagna skyddsföreskrifter.

Södra gathuset är en representant för 1800-talets storgatsbe-
 byggelse i länets städer. Handelsmännens och hantverkarnas gårdar
 utmärkte sig här genom sin storlek och sina påkostade fasader
 med utsmyckad brädfodring eller revetering.

Eftersom Umeå stadskärna med storgatsbebyggelsen brann ner vid
 stadsbranden 1888, har den miljö i Skellefteå centrum vari Ekorren 4
 ingår, ett från länets synpunkt framträdande kulturhistoriskt
 värde.

Byggnaden själv är välbevarad såväl till det yttre som det inre
 från 1800-talets andra hälft. Dess historia och utseende framgår
 av bilaga. Den har nyligen genomgått en varsam renovering.
 ./.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 1 § lagen om byggnadsminnen
 (senaste lydelse SFS 1976:440) södra gathuset på fastigheten
 Ekorren 4, Storgatan 25 B, inom Skellefteå centrum, Skellefteå
 kommun för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföre-
 skrifter.

Byggnadsminnesförklaringen omfattar endast den byggnad som marke-
 rats med snedstreck på bifogade situationsplan.
 ./.

Postadress
 901 86 UMEÅ

Gatuadress
 Storgatan 71 B

Telefon
 090-10 70 00

Postgiro
 3 51 94-0

Skyddade delar

- . Byggnaden får inte rivas eller flyttas.
- . Byggnaden får inte till det yttre byggas om eller på annat sätt förändras. Befintlig revetering med detaljer skall bibehållas.
- . I byggnadens inre får sådana åtgärder inte vidtagas som medför ingrepp i befintlig rumsindelning eller stomme. Äldre inredningsdetaljer skall bibehållas.

Underhåll

- . Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Samråd i vård- och underhållsfrågor skall ske med länsstyrelsen.

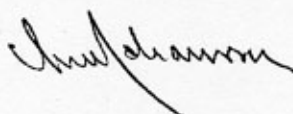
Länsstyrelsen kan ge tillstånd till ändring av byggnadsminne i strid mot meddelade skyddsföreskrifter om det måste ske för att byggnaden skall vara till nytta eller om särskilda skäl föreligger.

Länsstyrelsen erinrar också om bestämmelserna i 53 § byggnadsstadgan att tomt skall hållas i vårdat skick och 50 § samma stadga att byggnad skall underhållas så, att hållfastheten inte äventyras samt brandfara, sanitär olägenhet eller vanprydnad inte uppkommer.

Enligt 14 § lagen om byggnadsminnen gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

./. Detta beslut kan överklagas hos kammarrätten, se bilaga.

I detta ärende har länsstyrelsens styrelse beslutat.

Sven Johansson

Karin Eriksson

Bilagor

Byggnadsbeskrivning (bil 1)
Situationsplan (" 2)
Fotografier (" 3)
Besvärshänvisning (" 4)

Kopia till

byggnadsnämnden, rek
riksantikvarieämbetet och statens historiska museer för
ev överklagande (3 ex), delgivningskvitto
Västerbottens museum
Skellefteå museum
kulturnämnden
planenheten
länsantikvarien
kammarrätten i Sundsvall för lagakraftbevis
inskrivningsmyndigheten, rek (efter laga kraft)
fastighetsregistermyndigheten, rek (efter laga kraft)
riksantikvarieämbetet, byggnadsminnesregistret (efter laga
kraft)
Västerbottens museum (efter laga kraft)
Skellefteå museum (efter laga kraft)
handlingarna + besvärshänvisning

1983-10-31

11.392-726-83

Södra gathuset på fastigheten Ekorren 4, Storgatan 25 B, inom Skellefteå centrum, Skellefteå kommun

Byggnadens läge, utseende och historia

Storgatan var ända till 1950-talet stadens huvudgata. Södra gathuset på Ekorren 4 ligger mitt emot den s k Markstedtska handelsgården (byggnadsminne). I ett grannkvarter - kvarteret Haren - ligger ytterligare tre handelsgårdar från 1800-talets mitt. Två av dem är byggnadsminnen. Tillsammans med den nu aktuella byggnaden bildar dessa en miljö som påminner om liv och byggande i Skellefteå under stadens första period vid 1800-talets mitt.

Södra gathusets historia är något oklar. År 1848 lär kopparslagare Andersson ha uppfört en byggnad i en våning på tomt. Andra källor uppger en kardiansmakare C Häggström som den förste ägaren. 1857 övertogs fastigheten av garvare Gustaf Andersson och det nuvarande huset byggdes. Eventuellt utnyttjades då även delar av det äldre huset. Byggnaden är av en typ som var karaktäristisk för storgatsbebyggelsen i Skellefteå under 1800-talet. Den består av en tvåfilig huskropp i två våningar med flackt valmat tak. Stommen är av timmer, ytbeklädnaden revetering.

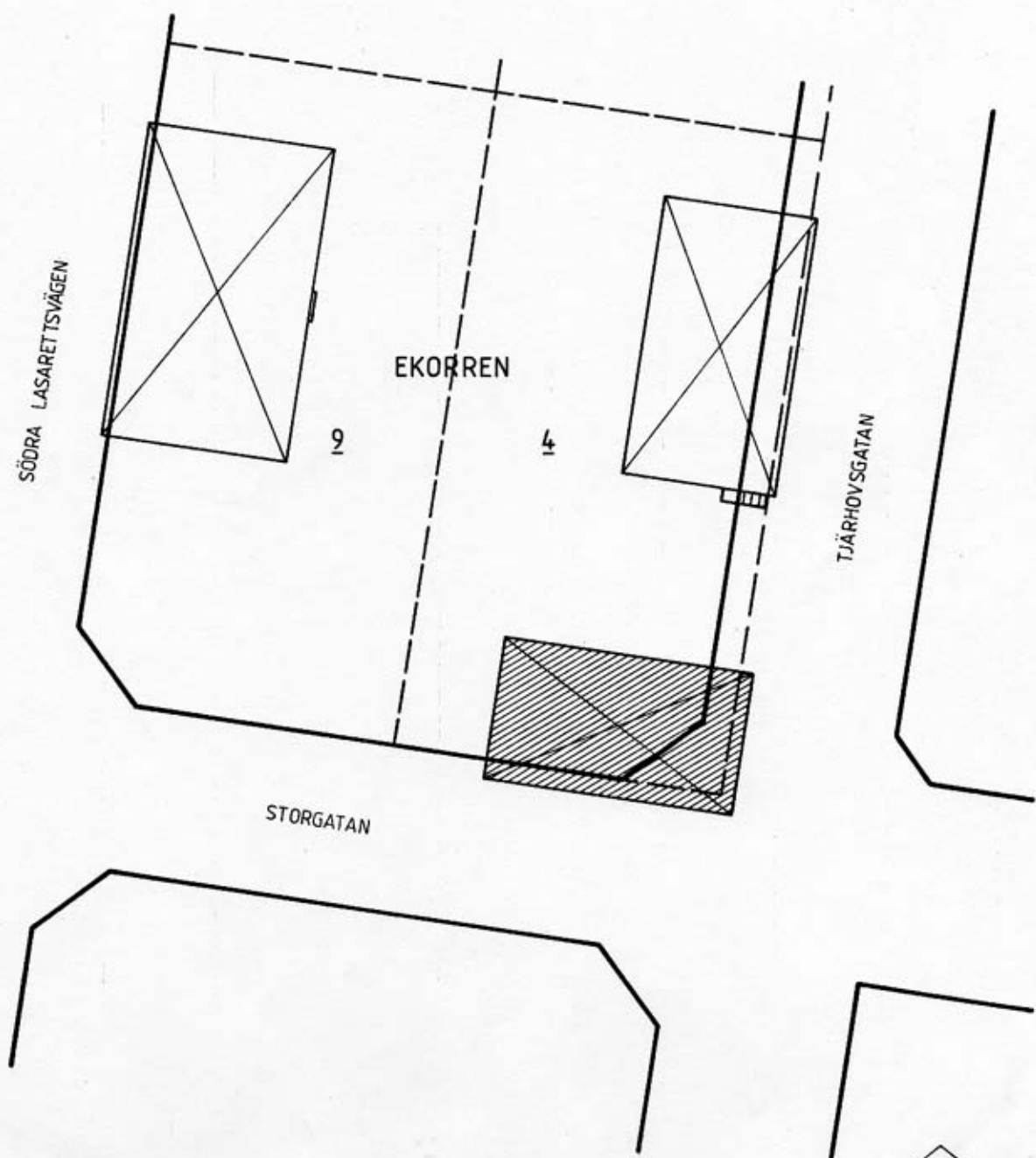
Revetering var inte ofta förekommande i Skellefteå förrän på 1870-talet, då det nya lasarettet fick en sådan fasadbeklädnad. Av äldre fotografier att döma fick Anderssons hus en revetering med samma utseende som denna byggnad. Väggytorna är utförda i mörkare spritputs och fönsteromfattningar och hörnmarkeringar i ljus slätputs.

Under många år kom byggnaden att betraktas som rivningshus och underhållet eftersattes. Åren 1981-1982 då byggnaden övertagits av den nuvarande ägaren, utfördes en varsam renovering av exteriören och interiören. Bl a igensattes en hörnavskärning från 1937.

Byggnaden finns upptagen i det av Skellefteå kommun fastställda programmet för bevarande av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer i Skellefteå centrum. Den representerar storgatsbebyggelsen i länets städer under 1800-talet med de stora timrade gårdarna för handelsmän och hantverkare. Byggnaden bevarar väl sitt utseende från 1800-talet. Eftersom Umeå stadskärna med storgatsbebyggelsen brann ner i stadsbranden 1888 har detta stadsparti i Skellefteå från länets synpunkt ett framträdande kulturhistoriskt värde.

Även i det inre har byggnaden många detaljer bevarade från 1800-talet, såsom kakelugnar, dörrar, tak, foder och lister.

BYGGNADSMINNESFÖRKLARING AV SÖDRA GATHUSET PÅ FÄSTIGHETEN EKORREN 4, SKELLEFTEÅ CENTRUM, SKELLEFTEÅ KOMMUN

 BYGGNAD SOM ÅTNJUTER SKYDD ENLIGT BYGGNADSMINNESLAGEN

SKALA 1:400

11.392-726-83

